

Da Ingen ønskede at udtale sig, var Behandlingen strax sluttet.

Lovforslagets Omgang til 2den Behandling

vedtoges med 63 Stemmer imod 2.

Winther: Jeg vil tillade mig at foreslaa, at dette Forslag henvises til Behandling af det Udvalg, som skal behandle de to Love, vi sidst have henvist til Udvalg.

Uden Forhandling blev Winthers ovenstaaende Forslag

vedtaget enstemmig med 62 Stemmer.

Man gik derefter til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af „Forslag til Lov om Forandring af Bestemmelserne i danske Lovs 2—23—11 m. m.“ (Lovforslaget findes i Tillæg A., Spalte 1475 ff.)

Steenstrup: Jeg skal ikke gaa ind paa nærmere at udvikle det Uretferdige i det Princip, der er slaaget fast i nærværende Lov, da dette tidligere flere Gange er blevet gjort gjældende her i Salen. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) udtalte udtrykkelig paa givne Foranledning af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Antvær), at de andre Tiender vilde komme for, naar man først var færdig med Præstetienderne. (Th. Nielsen: Det var udtalt privat!) Det var altsaa ikke offentlig udtalt, men selv om det ikke var udtalt, ligger det i selve Loven, at naar man kan lægge Tiende paa Jord, der i Markhundreder har været fri, og derved bebyrde de Giere, der slet ingen Andel have haft i den Uretferdighed, som i sin Tid er begaaet, kan man ikke blive staaende ved det Forslag, her foreligger. Man kan da ikke blive staaende ved at lægge Tiende paa enkelte tiendefri Jorder, men man maa ogsaa lægge den over paa Andre. Man maa ikke blot lægge den paa Herregaardsjorder, som nu høre under Sædegaarde, men man maa ogsaa lægge den over paa Smaaparceller, som maasse ikke eie det daglige Brød; man maa lægge Tiende over paa stenede Jorder, der hidtil have været fri for den; man maa lægge den over paa Jorder, der indtages fra Havet, og paa Jorder, der ere indvundne ved at udtørre Søer, Damme, Gadehjør osv. Det ærede Medlem vil imidlertid ikke naae, hvad han tilsigter, hvis han virkelig vil holde sig til, hvad der staar i Lovforslaget, thi dersom man vil tage det bogstavelig, ville Sædegaardseierne i de allerfleste Sogne alligevel slippe for Tienden. Der staar

nemlig, at Sædegaardseierne ikke skulle betale mere end den, som betaler lavest efter Hartkorn i Sognet, men jeg vil spørge det ærede Medlem, om han tror, at der er ret mange Sogne i Landet, hvor der ikke er tiendefri Jord, som ikke hører til Sædegaarde? Jeg tror ikke, der er ret mange Steder, hvor der ikke er enten udtørrede Søer eller Havarme, Søder eller stenbelagte Jorder. Enhver Sædegaardseier, som bor i et saadant Sogn, vil altsaa blive fri for Tienden, hvis man holder sig til Loven, og jeg kan ikke sige Andet end, at det er en meget smuk Tanke hos den ærede Forslagsstiller, at han kun vil gjøre dem forskrækkede; det bliver ikke til Noor. Det ærede Medlem talte allerede om dette Forslag, da det paa Dagsordenen for i Dag som Nr. 1 opførte Forslag var under Behandling, og henviste til, at der ogsaa i dette Forslag var omtalt en Afløsning af den efter Lovens 2—23—11 Giere af Sædegaardene paahvilende Jorpligtelse. Der er imidlertid en væsentlig Forskjel, idet der i det sidstnævnte Forslag kun er Tale om en Afløsning mod ligefrem Erstatning. Det var dog Noget, man kunde gaa ind paa, men her er der ikke Tale om Afløsning mod Erstatning; her tales ligefrem om Paavæltning af nye Byrder, der stige og blive værre og værre. I denne Henseende er altsaa dette Forslag meget strengere og værre, hvis det skal opfyldes efter den Hensigt, det maa antages at have, og ikke efter Boghaven, men hvis det skal tages efter Ordlyden, er det ikke saa farligt. Det er altsaa navnlig af Hensyn til de Principer, der, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds har udtalt, ikke offentligt men privat, ligge bagved og komme bag efter, at jeg har taget Ordet. Der er hele Jurisdiktioner i Landet, som ere fri for visse Arter af Tiende; der er flere Jurisdiktioner, som ere aldeles fri for Kongetiende; hvorfor skulle de slippe for den? Konsekvent maa man altsaa paalægge dem Kongetiende. Naar man skal til at udjævne Tidens Uretferdighed, vil jeg ogsaa dernæst sige: Naar Sædegaardseierne i Fremtiden skulle slippe med en lille Tiende — de skulle ikke slippe fuldstændig, men de skulle kun give det Samme som den, der giver mindst — hvorfor skal da den, som har afløst Tienden paa en Tid, hvor han slap med 1 Rd. i Stedet for en Lønde Rug, ikke i Fremtiden paalægges en større Tiende? Det bliver Konsekvensen, at man i Fremtiden maa lægge en større Tiende paa dem, der have afløst paa en heldig Tid. Naar man gjør det første Skridt, maa man virkelig omregulere hele Tiendevæsenet. Da det ærede Medlem imidlertid har fremlagt flere Forslag, med Hensyn til hvilke han har haft andre Medlemmer med sig, men derimod er ene om dette Forslag, tillader jeg mig deraf at slutte, at han ikke har kunnet faae Andre med sig til dette Forslag, og derfor antager jeg heller ikke, det er saa farligt.